

den vigtigste, den, der indeholder Hovedbestemmelsen, men det er dog ganske klart, at denne Bestemmelse aldeles afhænger af Spørgsmaalet om Prøve eller Ikke-Prøve, thi dersom vi sætte Prøve, saa kunne vi ikke samle Næringerne. Hvorledes skulde en Mand nemlig kunne overkomme at gjøre saamange forskellige Prøver, som der er Næringsveie, han kan forene? Det forekommer mig altsaa, som sagt, at ogsaa den af den ærede Minister som den vigtigste omtalte Bestemmelse i § 6 falder med Spørgsmaalet om Prøve eller Ikke-Prøve; det er Hovedsagen, og derfor maa jeg ogsaa holde for, at enhver Forandring i Lovudkastets Afgjorelse af dette Spørgsmaal vilde forandre hele dets Natur, idet derved Saameget vilde gaae bort, at man næsten ikke kunde kalde det det samme Udcast — jeg har allerede antydet een Ting i saa Henseende, nemlig den meget vigtige Bestemmelse i § 6. Det forekommer mig derfor, at den meget ærede Rigsdagsmand for Maribo Amts 4de Valgkreds kom i en betydelig Modsigelse med sig selv, da han i forrige Møde paa den ene Side erklærede Lovforslaget velskikket til at være Basis for en Forening eller Forsoning af de modstridende Anskuelse, og samtidig dermed anbefalede Prøver; jeg kan ikke see, hvorledes disse to Ting kunne forenes. Jeg har lige fra den Tid, jeg først gjorde denne Sag til Gjenstand for Overveieelse — for flere Aar tilbage — og indtil nu bestandig været af den Anskuelse, at Næringsfrihed burde indføres og at Prøverne burde bortfalde. Der har været en kort Tid, hvilket det maaskee maa være mig tilladt at berøre med et Par Ord, hvor jeg i en offentlig Discussion har erklæret mig villig til at gaae ind paa saadanne Prøver som de, der ere foreslaaede eller idetmindste omtalte af Rigsdagsmanden for Svendborg Amts 6te Valgkreds, men det var under ganske andre Forhold. For det Første foreligger der nu et Lovudkast fra den ærede Minister, hvorfor vi efter min Mening maae være ham særdeles takskyldige; for det Andet have de, der holde paa den bestaaende Ordning, efter min Overbeviisning ikke i den Tid, der er forløben, siden jeg havde den Anskuelse, at visse Prøver kunde bibeholdes, i fjerne Maade anført Noget,

der kunde bevise deres Anskuelsers Rigtighed, og endelig, hvad der for mig er det Afgjorende og som jeg længere hen i Talens Løb nærmere skal gaae ind paa, endelig have de aldrig erklæret sig villige til at tage imod saadanne Prøver, og det vilde altsaa efter min Mening være unyttigt at vedtage dem.

Da det nu efter min Anskuelse forholder sig saaledes, at Hovedspørgsmaalet er Prøve eller Ikke-Prøve, saa skal jeg tillade mig i Korthed at udvise min Mening desangaaende. Jeg skal ikke gaae den Vej, som vistnok er retfærdig, at henvende mig til Modstanderne og sige, at det tilkommer dem at bevise Prøvernes Nødvendighed ifølge den bekjendte Paragraph i Grundloven, thi det hjælper ikke Noget, de ville paastaae, at derefter ere Prøver ikke udelukkede; men jeg skal stille mig paa det samme Standpunkt, hvorpaa de stille sig, altsaa tage Hensyn til Prøvernes Gavnlighed eller Skadelighed og Sligt. Den første Grund, der bliver anført for Bibeholdelsen af Prøver, er den, at ellers vilde Concurrencen gjøre, at enkelte Næringsveie, navnlig Haandværksnæringsveie, vilde oversvømmes, at der vilde strømme en saadan Mængde dertil og ned sætte sig deri, at det vilde ødelægge de nuværende Mestere, skabe en uheldig Fremtid for de tilkommende og tillige fremkalde slet Arbejde, Fusterarbejde. Dette har man igjen forklaret ad to Veie: — man har meent, at det enten vilde skee ved Tilstrømningen alene, eller ogsaa tillige ved Capitalens Indvirkning, ved at Capitalen vilde bemægtige sig disse Haandværk og paa den Maade ødelægge de Haandværkere, der ikke havde Capital. Det Første, man har at gjøre, er altsaa at undersøge, hvorvidt der er Grund til at antage, at en saadan Tilstrømning vil finde Sted. En saadan Tilstrømning kan jo motiveres paa to Maader, enten gennem Sagens egen Natur — og da har den ikke, idetmindste ikke i mine Dine, det mindste Skin af Fornuft for sig, thi det er dog virkelig ikke at antage, at Folk ere saa taabelige, at de ville trænge sig hen til een bestemt Næringsvei; vi maae jo huske paa, at vi leve under saadanne Forhold, at Enhver omtrent har sin Næringsvei, som han bliver ved. Den anden Maade,